

Ugekrift

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 24.

Løverdagen den 11te Juni 1859.

3^{die} Marg.

Indhold.

Et Forsvar for forædlede Frugttræer, hentet fra praktisk Erfaring. — Gødningens Tilberedning og dens Anvendelse paa forskellige Jordarter. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Et Forsvar for forædlede Frugttræer, hentet fra praktisk Erfaring.

(Af Gartner Bengien).

Efter at jeg i et tidligere Nr. af Ugekriftet har forsøgt at forklare Læseren Fremgangsmaaden ved Pødning af Træer og anbefalet denne Forædlingsmaade som meget anvendelig ved Frugttræer, har jeg seet fremsat den Anskuelse, at Grunden til Frugttræavlens daarlige Tilstand hos os er at søge deri, at vi „basere Frugttrædyrking paa Pødning,“ og dette er udtalt med saa stor Sikkerhed og Bestemthed, at den mindre Sagtyndige let kan lade sig stufte deraf. Jeg tør vel derfor antage, at Læserne ville finde det ganske i sin Orden, at jeg her stræber at bevise dem, at den Pødning, jeg har tilraadet at benytte ved Formering af Træer, er aldeles ustyldig i den Mislighed, man tilskrives den, og at Marsagen til, at Frugttræavlens nu staaar saa lavt hos os, ingenlunde hidrører fra, at de gamle Frugtsorter, vi have dyrket i Aarhundreder, og som have vist sig passende for vort Klima, ere udartede, som man kalder det, eller hjemsogte af den Svækkelse, Alderdom fører med sig, men ene derfra, at vi ikke stænke dem den omhyggelige Pleie, som behøves til at vedligeholde deres Frodighed.

Pødede Træer, har man sagt, kunne aldrig opnaa den Livsvarighed, som uforædlede, fordi de Saar, der bibringes dem ved Forædlingsnittene, foranledige en Forskyrrelse i den naturlige Udvikling af Bedlagene paa Forædlingsstedet, som medfører en Standsning af, en Hindring for Saftcirkulationen; den ædle Saft kan ikke, som den skulde trænge ned til Livsknuden, og den raa uforarbejdede, som stiger op fra Rødderne, kan ikke trænge saa ubindret frem og tilføre Bladene en saa tilstrækkelig Mængde til Forarbejdning, som det sker i uforædlede Træer. Men denne Paastand er aldeles ugrundet, og Erfaring har givet uomstødelige Beviser derpaa; man har overfkaarat Stammen paa Træer af forskjellig Alder efter

Forædlingen og fundet Saftkarrerne deri lige saa frit og naturligt udviklede som i uforædlede; og forholdt det sig anderledes, hvorledes skulde der da nu kunne eksistere saa mange forædlede Træer af betydelig Størrelse og Alder — 100—120 Aar, — der ere fuldkommen sunde og i Reglen bære godt, som vi endnu finde i gamle Frugthaver? Man har søgt et uundværdigt paa Træerne synligt Bevis for en ved Forædlingsnittene hemmet Saftcirkulation i dens Indre i den Omstændighed, man kan iagttage i mange Frugthaver, at den øverste Del af et forædlet Træ, Kronen, udvikler sig stærkere end Stammen, hvorved der fremkommer en Knudedannelse ved Forædlingsstedet. At dette imidlertid ikke er en Folge af Forædlingen, men hidrører derfra, at der ikke findes tilstrækkelig Dverensstemmelse Sted imellem Strukturen og Bærten af Pødekvissten og Grundstammen, fremgaar tydeligt deraf, at man ligesaa ofte finder det omvendte Forhold, at Stammen er bleven tykkere end Kronen.

En anden Bestyldning, man har fremført imod forædlede Træer, og som vilde have megen Betydning, hvis den var sand, er den, at de bære mindre rigeligt end uforædlede. Jeg indrømmer gjerne, at flere af de Træer, vi i mange Aar have formeret ved Pødning og Kopulation, ja endog ved Dfulation, kun give et ringe Udbytte; men det er ikke, fordi de ere forædlede, thi ikke saa uforædlede Frugttræer have den samme uheldige Egenkab; det er enten en medfødt Feil, disse Sorter have, eller en Folge af, at de ere forædlede paa Stammer, der ikke passe for dem, eller ere plantede i en Jordbonitet, der er for kold og svær eller for tør og varm for deres Konstitution. Og for det sidste have vi det bedste Bevis i den Erfaring, at en enkelt Sort slet ikke vil trives i en Have, medens den vorer frodigt og bærer godt i ganske nærliggende.

Hyad der vistnok bidrager til at forringe Frugthøsten i langt højere Grad, end Flerheden af Havedyrkerne for Tiden ere tilbøielige til at antage, er den Mængde af forskjellige Insekter, der hjemsøge vore Træer i de forskjellige Udviklingsperioder, især under og efter Blomstringen, og det vilde derfor være lidet tilraadeligt at plante forædlede Frugttræer, hvis Erfaringen virkelig havde bevist Rigtigheden af den Paastand, at disse ere langt mere udsatte for Angreb af saadanne Dyr end uforædlede. Men heldigvis have de godt-

gjort, at de sidste Slet ikke skaanes mere end hine. I store Planteskoler, hvor der opdrættes Tusinder af unge Kjerne-stammer, som senere skulle forædles, finder man Insekter lige saa vel paa disse som paa de alt forædlede, og Enhver, der har beskæftiget sig noget med Havedyrkning, vil alt længst have vundet den Erfaring, at Zirplanter, der ere opøssede af Fro, ikke mere forkaanes for Spind og andre slemme Gæster end Stiklingeplanter og Aflaggere.

„Med Podedvisten.“ siges der endvidere, „forplanter man alle Modertræets Sygdomme og Udyder.“ Ja ganske rigtig, for saa vidt disse ere permanente; men hvorfor tage Podedviste af syge og frøgelige Træer? Benytter man dertil kun velmodne Sommerstud af Træer, der ikke vise Spor af Kræft og andre Sygdomstilfælde og anbringer dem paa unge kraftige Stammer, der i Henseende til Vedens Haardhed eller Blødhed og andre Egenheder stemme overens med hine, vil der fremkomme et Afkom, der er ligesaa sundt og livsvarigt, som det, der er tiltrukket af Fro. Derom have vi det bedste Vidnesbyrd i de gamle Frugttræer, der endnu findes i ældre Frugthaver og ere sunde og rigtbærende. Skjønt de ere forærede ved den voldsomste af alle Forædlingsmaader, Spaltpodning; men i ældre Dage vilste man ogsaa langt større Omhu i Valget af Grundstammer og Podedviste, end man nu gjør.

Men, inoventes der, om man end er nok saa forsigtig i at vælge Podedviste og Grundstammer, vilste de Træer, man paa den Maade tiltrækker, dog aldrig blive ret livskraftige, naar man, som det nu sker, tager Podedvisten af vore gamle Sorter, thi disse ere udlevede og lide af Alderdomssvækkelse, og om end det Skud, der leverer Podedvisten, først er kommet tilsyne i den foregaaende Sommer, er det dog ikke et Aar gammelt, men har samme Alder som Modertræet af Sorten eller Varieteten, hvortil det horer; naar dette Modertræ dør — og en Frugtvarietetes Barighed strækker sig ikke ud over et Par hundrede Aar — maa alt Afkom af det, som er tilværet bragt ved Podning eller anden kunstig Formering, gaa tilgrunde, om det end befinder sig i en ganske anden Verdensdel end hine. Denne Anskuelse blev først fremsat i Slutningen af forrige Aarhundrede af den af Havedæsenet saa høit fortjente Kniagt, det londoniske Haveselskabs mangeaarige Præsident, og senere optaget af den belgiske Professor van Mons, som i Overbevisning om sin Theori's Rigtighed søgte at opøssle nye Frugtforter af Fro og haabede ved en gennem flere Generationer fremsat Lægning af Kjerner at bringe det saa vidt, at hver Kjerne, han lagde, bragte en ædel Frugtfort. Det lykkedes ham vel at vinde henved 50 gode nye Sorter Pærer af de 100,000, han havde udplantet, men han oplevede ikke at se det forventede endelige Resultat af sine Forsøg, og ingen har senere gjenoptaget dem. Men om man end bør paastjonne denne Derigelse, van Mons har skaffet vore Frugthaver ved nogle af de nye Sorter, der skyldes hans Energi og Utrættelighed, kan man dog heller ikke andet end nære

stor Tvivl om Muligheden af, at en fortsat Lægning af Kjerner nogenstunde vil kunne overflodiggjøre Forædling af Frugttræer.

Det vægtigste Argument imod Rigtigheden af van Mons's Hypothese om en begrændset Livsvarighed for vore Frugtvarieteter giver praktisk Erfaring. Var den virkelig indskrænket til 200—300 Aar, kunde der jo nu ikke findes i Frugthaverne nogen Sort, som er fremstaaet tidligere end i 1500. Men hvad lærer nu Erfaringen os: at der i mange Haver i Europa findes Træer af Sorter, der historisk bevisligt er langt ældre, som endnu ikke vise mindste Spor af Alderdomssvækkelse og give et meget godt Udbytte. Det er saaledes Tilfældet med Høstbergamotten, som var en almindelig dyrket Pære hos de gamle Romere og saaledes er over 2000 Aar gammel, og hvoraf der dog endnu findes herlige frugtbare Træer i ikke saa Haver her i Landet, — med den engelske Binterpearmain, Karmelitterreinette, hvoraf der sandtes store Træer i engelske Haver alt i 12te Aarhundrede, med Binterborsdorsæblet, som har været kjendt og dyrket i Tydskland siden 15de Aarhundrede, med Pæren Bonchretien, som Keiser Carl den Store spiste for 1000 Aar siden i sin Have i Aachen, med Lothringer-Nambouren eller Pundæblet, der er fremkommet for 1400, med den sure Binterrambour, der er af samtidig Oprindelse, den hvide Binteréalville, den røde Sommercálville, den ribede Calville, Papegotæblet og flere andre Æble- og Pæresorter, hvoraf der for 250 Aar siden alt eksisterede i tydske og franske Haver meget gamle Træer. Hvorledes er det muligt at forklare, at vi endnu have sunde Træer af disse Sorter, hvis Frugtvarieteterne ikke have en længere Livsvarighed, end van Mons Antager?

Og dernæst, hvorledes lader denne Hypothese sig bringe i Overensstemmelse med den Erfaring, at de Alventræer, Poppler, Piletræer, Rødder, Binstokke, Gentofskroser — den sidste er historisk bevisligt bleven formeret ved Afslagning og Forædling i over 1800 Aar — og flere andre Planter, som fra umindelige Tider er blevene forplantede ene ved Stiklinger, ikke vise noget Spor af en aftagende Livskraft? Man har vel indvendt, at disse Planter ere Arter, medens vore Frugtforter ere Varieteter. Men hvad Forsjel er der i Realiteten imellem en Planteart og en Plantevarietet? Hidtil har ikke Noget kunnet paavise den. Kjendsgjerninger godtgjøre saaledes, at vi ikke behøve at nære nogen Frygt for snart aldeles at miste de herlige gamle Frugtforter, som Graapærer, Bergamotten, Mouilleboucher, Spæpærer, Binteréalviller, Graastensæbler osv., men at vi og vore Efterkommere i mange Led vilste kunne vedblive at nyde disse og mange andre længt dyrkede og velsmagende Frugter, forudsat at vi pleie dem med Omhu, og at jeg anser det derfor for overflodigt her at forsøge en yderligere Bevisførelse for det Uhenstigtsmæssige i at gjen tage van Mons's Theori, om en stadig og fortsat Lægning af Kjerner.

Gjødselens Tilberedning og dens Anvendelse paa forskjellige Jordarter.

(Fortsættelse fra No. 23.)

Gips.

Anvendelsen af Gips som Gjødningsmiddel er temmelig nye, og maa betragtes som et af de vigtigste Fremstridt, som Landbruget har gjort i vore Dage. Dens Indførelse har udbredt sig Velsignelse over store Landstrækninger, og man maa isandhed forbauses naar man sammenligner dette Minerals overraskende Virkninger med den ringe Mængde, som behøves til at frembringe disse. Man kan med Bestemthed paasta, siger Lampadius, at ved Gipsens Anvendelse har Klo-veravlen, og som Folge deraf ogsaa Kvægholdet, i Tydskland formeret sig mer end en Trediedel. Dog gives der, som Chaptal og andre Forfattere bemærke, ogsaa Egne, hvori Gipsens Anvendelse er bleven uden Folge. Men dette kom for det meste deraf, at Jorden allerede i sin naturlige Sammensætning indeholdt en tilstrækkelig Mængde af Gips, hvorfor en ny Tilførsel af denne Substans ikke kunde vise nogen paafaldende Virkninger.

Den Maade, hvorpaa Gipsen virker paa Jordbunden og Planterne var tidligere hyllet i dybt Mørke, men som for nærværende Tid har maattet vige for Videnskabens Lys. Man antog tidligere sædvanligt at dens Virksomhed bestod i, at den for visse Planter, hvorpaa dens Anvendelse i Særdeleshed indvirker velgjørende, maatte være et specifikt Næringsmiddel. Men naar man tager i Betragtning, at der her gives Tilfælde, hvori man ved Anvendelsen af saagodt som en Haandfuld Gips paa 4 Maal Jord, har forøget dets Kloveravling til det 5-6 Dobbelte, saa er Utilstrækkeligheden af hin Forklaringssmaade uden videre indlysende. Liebigs skarpsindige Aand var det forbeholdt at løse Særet, idet han opstillede en Theori, som ikke alene bærer Præget af indre Sandsynlighed, men ogsaa stemmer overens med alle hidtil gjorte praktiske Erfaringer.

Ifølge denne Theori er Gipsens Virksomhed begrundet deri, at den binder den ved Forraadnelsen af dyriffe og vegetabilffe Legemer sig dannende Ammoniak, dels saaledes som den udviger af Jorden i Gasform, dels saaledes som den kommer ned af Luften med Regn, Dug og Sne, og derved bringer den i en Tilstand, hvori Planterne kunne tilegne sig den. I sin organiske Chemi udtrykker Liebigs sig saaledes: I enhver Del af Planten indeholdes Kvælstof. Alle dyriffe og vegetabilffe Legemer afgive under Forraadnelsen deres Kvælstof til Athmossæren under Form af Ammoniak. Gipsens siensynlige Virkning har fornemmelig sin Grund deri, at den fixerer Celler (binder) den fra Luften stammende Ammoniak i Jorden, som ellers vilde bortga med det forduftende Vand. For at gjøre sig et tydeligt Begreb om Gipsens Virkning er det tilstrækkeligt at bemærke, at 100 \mathcal{L} brændt Gips formaar at fixere

i Jorden al den Ammoniak, som bliver den meddelt ved at paaføres 6,250 \mathcal{L} Hesturin. Naar man først har bestrøet et Stykke Land med Gips, og dernæst overfarer det med raadden Urin eller Gjødsellanne, saa bliver al den kulture Ammoniak forvandet til juovelsur Ammoniak, som bliver tilbage i Jorden. Naar vi nu og da bestrø Gulvene i vore Stalde med Gips, saa forsvinder den stramme Lugt, og der gaar ikke det mindste tabt af den sig i Stalden udvilkende Ammoniak, men denne holdes tilbage i en Tilstand hvori den kan anvendes som Gjødning.

Paa et andet Sted siger samme Forfatter: "Naar vi tilføre Planterne en betydelig Mængde Kvælstof saa meddele vi dem tillige den Gyne at tilegne sig en større Mængde af det til deres Ernæring fornødne Kulstof af Athmossæren. Deraf følger, at vi ved at bestrø et Stykke Land med Gips meddele de paa dette vorende Planter ikke alene den Gyne at tilegne sig den Kvælstof, som er fornøden til Udvilkningen af de Bestanddele, der indeholde det meste Næringsstof, men ogsaa af Athmossæren Kulstoffet, den vigtigste Bestanddel af Plantens hele Organisme. Denne her meddelte Forklaringssmaade bliver ogsaa bekræftet ved forskjellige Fænomener, som allerede for længere Tid tilbage have tiltrukket sig Agromomens Opmærksomhed. Man har nemlig bemærket at Gipsens Virkning er langt stærkere, naar den bliver anvendt i Forbindelse med sædvanlig Gjødsel eller paa frisk gjødet Land. Vor Theori forklarar dette let og tilfredsstillende. Ammoniakken, som under andre Omstændigheder vilde gaa fra den gjærende Gjødning i Athmossæren, bliver ved Gipsen holdt tilbage i Jorden, saa at den kommer de paa Stykket vorende Planter tilgode. End videre har man sporet en kraftigere Virkning af Gipsen paa ny og velarbejdet Jord end paa saadan, som i længere Tid ikke er bleven roet. Dette kommer af at Jordens Porositet er bleven forøget ved Bearbejdelsen, hvorved den bliver sat istand til fuldstændigere at absorbere den paa den faldende Dug, af hvilken Gipsen tager til sig og holder tilbage i Jorden de rige athmossæriske Nedslag. Som et Bevis paa i hvilken Grad Athmossæren ofte er svagere paa befrugtende Stoffer, som ved Regnen og Duggen bestandig bliver ført til Jordens Overflade, skal jeg her meddele en af en praktisk Landmand gjort Erfaring:

For omtrent 8 Aar siden "skriver han" lod jeg opbryde et Stykke Land omtrent 3 Maal stort, som laa paa en Hældning paa den ene Side af en med Hæl forsynet Vej. Omtrent paa samme Tid vilde Eieren af et paa den anden Side Veien liggende Stykke Land, som laa ovenfor mit, anlægge en Have i stor Maalestof, og lod til den Ende sammenlægge en uhyre stor Kompostdyngge. Denne Dyngge bestod af forskjellige dyriffe og vegetabilffe Substanfer, og da ved sidste ny Tilførsel Gjødningsmasen i den blev holdt i en uafbrudt Gang, saa udstrømmede deraf ogsaa stedse en i hele Omegnen mærkbar Mængde Gasser og Damppe. Omtrent i 4 Aar har jeg nu bemærket at mit Stykke Land er blevet frugtbart paa en for

mig neppe begribelig Maade, saa at jeg aldeles ikke behøver at gjødsle det. Jeg kan ikke forklare mig det anderledes, end at de fra Komposten opstigende Dunster igjen har slaaet sig ned paa mit Zigerstykke."

Paa gammelt tørt og seigt Agerland, har man derimod kun sporet maadelige Virkninger af Gipsen. Men efter Liebig er Tilstedeværelse af Vand ligesaa uundværlig til Gipsens Dekomposition som til Optagelsen af den svovelsure Ammoniak i Planterne. Deraf kommer det at Gipsen ikke gjør nogen Virkning paa tørre Agre og Enger. Hertil kommer endvidere at, da i saadanne Tilfælde der kun er en ringe Mængde raadende Substanter tilstede, er Uddunstningen kun ubetydelig, og at desuden de atmosfæriske Nedfald ikke kunne optages af Jorden formedelst dens Overflades tætte og uigjennemtrængelige Bestaffenhed. Paa gamle tørre Græsgange er Gipsens Virkning langt stærkere, da her i det visne og ikke fortærede Græs og i den under Veitningen faldne Gjødsel er tilstede et bestandigt Forraad af plantenerende Substanter, der ligesom danner Basis for dens Virksomhed.

Endvidere er det en almindelig bekendt Erfaringsætning, at Gipsen anvendt paa Klover gjør den hurtigste og mest paafaldende Virkning. Grunden til dette Fænomen ligger deri, at Kloveren indeholder dobbelt saameget Kvælstof, som sædvanligt Græs. Mange Landmænd have gjort den Erfaring, at naar et Stykke af en Ager var blevet bestrøet med Gips kort før et Tordenregn, men et andet Stykke kort efter, saa var Gipsens Virkning langt mere paafaldende paa det første end paa det sidste. Årsagen hertil er, at alt Regnvand indeholder Ammoniak, omendstjondt ikke altid i lige Mængde. Det indeholder mere deraf om Sommeren end om Jaaraaret og Vinteren, fordi der om Sommeren gjerne forløber længere Tid mellem hver Regnfuld. Et paa en langvarig Tørke følgende Tordenregn indeholder en større Mængde Ammoniak end der paa nogen anden Maade i samme Tid kan meddeles Jorden af Atmosfæren.

Betragte vi endelig Gipsens Virkninger i Almindelighed, saa se vi at disse ikke saameget afhænge af Jordbundens Veligheden og kemiske Bestaffenhed, men meget mere af at den besidder saadanne fysiske Egenskaber, at den er stiftet til med Letthed at overføre de i den optagne opløselige Substanter i Planterne, hvilket ligeledes, forekommer det mig, tjener til Støtte for den meddelte Theori.

Gaaende ud fra de antydede Synspunkter blive vi ledede til nedenstaaende Følgeslutninger:

1) At Atmosfæren er en udtømmelig Kilde til Plantenæringsstoffer; 2) at Gipsen er den virksomste Substant, til at gjøre denne Kilde tilgjængelig for Planterne; 3) at fra dette Synspunkt kan Gipsens Værd for Landbruget neppe anslaaes høit nok; 4) at dens Anvendelse i Særdeleshed maa anbefales paa saadanne Strækninger, som indeholde en vis Mængde til Gjæring stiftede Substanter, og ikke ere saa tætte eller

fugtige, at Fordunstnings- eller Indsugningsprocessen derved opholdes; 5) at man stedse bør anvende den paa Overfladen eller dog saaledes at den bliver udsat for Luftens Paavirkning; 6) at den stedse burde blive udsaaet tidligt om Foraa ret før endnu den stærkeste Dugfald og Fordunstning er indtraadt; 7) at den, naar man anvender den til Dvergjødning, stedse bliver brugt i Forbindelse med virkelig Gjødsel, og endelig 8) at man aldrig skulde undlade at anvende den i Fjæs, Stalde, Kjeldere, Gjødsel- og Kompostdynger. Den Mening at Gipsen altfor meget paaafsynder Branden i Møg og Kompostdyngerne, er bleven modbevist ved Forsøg af Davy, som har sat det udenfor al Tvivl, at en Blanding af dyrisk og vegetabilsk Gjødning med Gips aldeles ikke befordrer Branden: Dekompositionsprocessen. Som det bedste Forhold, saavel ifølge Erfaringen som den kemiske Theori, hvort Gipsen bør anvendes paa Ageren, kan angives 1—1½ Busse (2—3 Skjæpper) paa 4 Maal.

Træaste.

Saavel med Hensyn til Sikkerheden som Kraften i dens Virkemaade maa Affen, saavel i frist som udløbet Tilstand, blive regnet til de fortræffeligste Gjødningsmidler. Denne dens Overlegenhed over de fleste andre Gjødningsmidler er ogsaa temmelig almindelig anerkjendt, og Grundene til dens Virkning ere ikke vanskelige at finde, naar vi tage i Betragtning, at Affen næsten ganske bestaar af organiserbare Stoffer i deres mest koncentrerede Stikelse, og naar vi agte paa den os af Chemien givne Kundskab, at den hovedsagelig er sammensat af saadanne Stoffer, der udgjøre de væsentlige Bestanddele i vore fortrinligste Korn- og Græsarter. Og dog se vi med Uergrelse en ikke ubetydelig Del af denne værdifulde Gjenstand gaa tabt for Agerdyrkningen, idet den ofte udfastes i Nærheden af Boligerne, som unyttig Soppel. Dog forekommer ogsaa rosværdige Undtagelser. Saaledes bliver f. Ex. den udløbende Affe fra alle de nordamerikanske Stater og Kanada bragt til Kong Island, og der solgt for 16—24 p pr. Skjæppe.

Fordeleagtigt anvendes vistnok dette Gjødningsmiddel paa let og sandig Jord, da Affen fortrinnsvis er stiftet til, ikke alene at forbedre saadanne Jordarters fysiske Bestaffenhed, men ogsaa at levere dem just de organiske Stoffer, hvorpaa de snarest lide Mangel. Dog kan man ogsaa, stjønt med ringere Fordeel, anvende den paa alle slags Jordarter, idet man ved Agre eller Enge udfører den paa Overfladen, eller ved Udsæd, der hypses, fordeles den paa Ryggene. Dgsaa er den Fremgangsmaade at lægge en Haandfuld Affe paa Fropoteten bleven forsøgt med udmærket Virkning. Dog bringes den i ethvert Tilfælde til den højeste Værdi ved at indblandes i Kompostdynger, fordi den, formedelst sin Evne til at frigjøre Kvælstoffen i betydelig Mængde, kraftigen befordrer Gjæringsprocessen. 2 Skjæpper Affe indeholder $5\frac{1}{2}$ p Potasse, som er tilstrækkelig til at dekomponere 200 p Tørvejord.

Rogfalt.

Dets Anvendelse som Gjødningsmiddel er baade tilraadet og fraraadet. I maadelig Mængde bragt ind i Kompostdynger virker det som et kraftigt Gjødningsmiddel. Sent om Høsten eller tidlig om Vaaren strøet paa Ageren tjener det til at fordrive skadelige Orme og Insekter. At beivse Sædhyeden med Saltlake har bevist sig som et fortræffeligt Midde mod Brand. Det formerer ogsaa en tør og hed Jordbunds vandholdende Kraft, og viser en særdeles gunstig Virkning paa Raals-, Løgvarter og Asparges. Som et almindeligt Gjødningsmiddel vil det imidlertid hos os blive for dyrt.

Trækul.

Frisk brændte Trækul overtræffe ifølge Liebig alle andre Legemer i den Zone at fortætte Ammoniakken i sine Porer. De indsuge da det 90-dobbelte af sit eget Kubikindhold af Ammoniakgas, hvilket dog let atter kan uddrives ved at besugtes med Vand. Ifølge denne Egenskab ere de i Trækul saavel som i Humus staaende Planterødder omgivne af en Athmofære af Kulsyre og Luft, som fornyer sig paanyt, naar de for endel ere blevne indtagne af Rødderne. Da Kullet desuden af alle bekjendte Legemer er mindst underkastet Forandring, saa indser man at det ikke alene er et af de kraftigste men ogsaa et af de varigste Gjødningsmidler. Erfarig stemmer overens med Theorien, at den især virker fortrinlig ved Planter, som behøve meget Kvælstof, f. Ex. Hvede. En vigtig Kjendsgjerning er det ogsaa, at Hvede ved Anvendelse af Kul bliver aldeles beskyttet for Røst; ligesom det ogsaa er et udmærket Løgemiddel for hyge Frugttræer. Da Kul paa flere Steder kan erholdes i betydelig Mængde og for billig Pris; (thi til Gjødning er Smaakul netop de bedste) saa vil den opmærksomme Landmand snart lære at indse, at de derpaa anvendte Udgifter ikke ere slet anvendte.

Sod

er et kraftigt Gjødningsmiddel, da det indeholder en Mængde oploselige Salte, hvoriblandt Ammoniaksalte. 100 P Sod har en ligesaa stor Saltgehalt som 2000 P Rogjødning, og dens Kvælstofgehalt forholder sig til Rogjødningen som 40: 1. Det er ligesom Kullet et kraftigt Gjødningsmiddel for Frugttræer.

(Fortsættes.)

Indlandet.

Christiania. Efter Rygte skal det være paatænt, at lade den ved Statsraad Hagerups Død ledigblevne Statsraadspost for Marinen henstaa ubesat en Tid, medens Marindepartementet bestyres af En af de andre Statsraader. Det skal ogsaa være bragt paa Bane at staa sammen Arme- og Marindepartementerne til et Forsvarsdepartement under een Statsraad, og at Kontorerne under Revisionsdepartementet skulle

henlægges under de respektive Departementer. Tilslige tales der om at dele Indredepartementet. Denne Plan vil imidlertid først komme til Udførelse efter Stortinget.

— I disse Dage er et kraftigt Bedrageri udovent her i Byen af en Person, der kaldte sig Hans Christophersen, opgav at være Mechanikus og foregav at være født i Laurvik. Ved et overordentligt indsmigrende og venligt Væsen fik han narret en aldrende enke og Husiererske hersteds, hos hvem han i en Maanedes Tid boede, til at udfæde til ham en Pantobligation paa 1300 Spd. med Pant i hendes Hus, hvilken Obligation han erfarede senere at have solgt til en herværende Sagfører. Hun laante ham ovenikjøbet nogle hundrede Spd. og betvoede ham at lade istandsætte hos en herboende Uhrmager et hende tilhørende Gulduhr. Bedrageren foregav derpaa, at Familieforholde kaldte ham for nogle Dage til Laurvik, og han blev med det samme borte, og alle Undersøgelser efter ham have været forgjæves. Enken har ladet eftersøge ham paa hans foregibne Hjemsted Laurvik; men der er Personen ligesaa fremmed og ukjendt, som her.

— En af de herværende Agerkarle, der udlaane Penge mod haandsaact Pant, forlod for en 8 Dages Tid siden Byen og reiste, uden at hans Nærmeste vidste om det, med Dampskib til Hamburg. Da han var afreist, henvendte en Bønde sig til Politikammeret med Klage over, at Angjældende var bleven borte med nogle hundrede Daler, som han havde modtaget af ham forat gjøre frugtbringende til fælles Fordel. Der telegraferedes da strax til Politiet, hvorved Angjældende blev anholdt, just som han var kommen ombord i et Udbandresfartoi forat afgaa til Amerika. Personen er nu kommen tilbage og indsat i Raadstuarresten.

— En Engelskmand ved Navn Morton, der ifjor kjøbte et Par betydelige Skovbrug, nemlig Baronskoven og Løssby, og forøvrigt har store Forretningsforbindelser her i Landet, navnlig Trælastforretninger, skal ifølge indløbet Telegram fra London være anklaget for Falsk. Han har tilstaaet sin Brode, og der skal være Spørgsmaal om betydelige Beløb; dog tror man, at ingen af hans Forretningsklunder her i Landet vil komme til at lide Tab ved ham.

— En dansk Tømmervend, som befindes at have gaaet om i Husene og staaet Klæder og Penge m. m., blev i Tirsdags anholdt af Politiet.

For **Hedemarkens Amt** valgtes den 4de Juni til Repræsentanter: 1) Risdal (enst. med 58 St.); 2) Torsten Trosten (57 St.); 3) Niels J. Hoel (44 St.) og 4) Sørenskriver Strøm (40 St.). Til Suppleanter: 1) Kandidat Astrup (51 St.); 2) Gaardbruger Arne Mæhlum (44 St.); 3) Gaardbruger Sventerud (41 St.) og 4) Gaardbruger Ole Nyhuus (21 St.).

For **Flekkelfjord By** udfæredes s. D. til Repræsentant Riibmand Niels Elias Børresen (2 St.) og til Suppleant Distriktslæge Kraft (2 St.).

For **Lister og Mandals Amt** ere den 26de Mai valgte til Storthingsrepræsentanter: 1) Gaardbruger Søren P. Jaabæk (50 St.); 2) N. D. Bergsager (41 St.); 3) G. J. Rolfsen (41 St.) og 4) S. Ole (29 St.). Til Suppleanter: 1) Lensmand S.

Solmesland (49 St.); 2) Gaardbruger S. S. Helle (31 St.); 3) U. D. Birkeland (29 St.) og 4) Aslak Nejerfson Midhassel (19 St.)

Til **Lønsberg** er kommet tilbage et der hjemmehørende **Stib** Jøhnen, der har været ude paa Kobbevangst, og medbragte 7 a 8000 Sæl. Fars toiet har seet flere Fiskere, men ved ikke disses Fangst. Man har god Forhaabning om, at dette Slags Fiske i det Hele taget vil slaa godt til laar.

Fra **Gagset** skrives den 21de Mai, at der i et Hul i Grundmuren under Bolden Kirke er fundet Riget af et nyfødt Børn, indsvøbt i hvidt Linned og et Bomuldstørklæde. Denne sorgelige Opdagelse, der vækker Formodning om, at en Forbrydelse maa være begaaet, har vakt almindelig Overraskelse. Riget er undersøgt af Lægen, hvorved det er godtgjort, at der har været Liv i Fosteret, samt at det ikke har henligget længe, førend det opdagedes.

N o l a n d e t.

Efterretningerne fra Krigsteatret indskrænke sig i det Væsentligste til de under Italien allerede meldte Træfninger og til at fuldstændiggjøre Beretningerne om disses Udfald.

Fra London berettes den 7de, at Lord Palmerston har erklæret i et Møde af det liberale Parti, at Regjeringen har mistet Tilliden hos alle Europas Kabinetter. „Englands Pligt og Interesser," sagde han, „er Opretholdelsen af den strængeste Neutralitet og Bevarelsen af Alliancen med Frankrig; jeg selv kender neppe een Omstændighed, som kunde føre Englands Indblanding.

Det sardiniske Gesandtskab i London har erholdt et Telegram fra Turin, dateret 6te Juni, ifølge hvilket Mailand har proklameret Kong Victor Emanuel; denne skal allerede den 7de have gjort sit Indtog i Mailand.

Fyrst Gortschakow har udstedt en Cirkulære til de russiske Gesandtskaber i de tydske Middeltater, i hvilken han, under en meget udførlig Fremstilling af den russiske Regjerings Anskuelse, bestrider det tydske Forbund Netten til at intervenere i den østerrigsk-italienske Krig, saalænge denne forbliver indskrænket til Italien. I Tilfælde af et aktivt Skridt fra det tydske Forbunds eller de tydske Regjeringers Side, vil Rusland have at rette dets Holdning derefter.

England. „Times": Keiseren af Østerrig har endelig fulgt sin keiserlige og sin kongelige Fiendes Exempel og personlig begivet sig til Krigsteatret. Han gaar til Italien ligesom den persiske Erobrer til Grækenland, med en forvist Fyrste i Følge. Urvæbningen af Toskana er dette moderne Despotisme-Krydstogs Hippas, og Sardinierne, der allerede ofte have formodet Keiserens Nærværelse, naar en afgjørende Operation blev ventet, kunne nu med mere Visshed snart imødesee et Slag. General Gey ledstager sin Suveræn for umiddelbart at lede Feldtogsplanen, og Grev Grinne, som nu er den ansvarlige Leder af Østerrigs Politik, vil være det andet floge Hoved i Feltleirens Raad. Østerrigs Politik

og Kamp, Krigskunst og Statskunst, have flyttet sit Sæde til Italien, og vi maa ikke mere stue til Wien forat se Krigens Løb eller et Fredsøglint." I Lobet af denne Artikel giver Times en Analyse over, at Keiser Frants Joseph nu tydeligere end paa sin sidste Rejse vil lære at kjende sine italienske Underaatters sande Stemning. De nære et uforsonligt Had til det østerrigiske Herredomme og vilde opbyde Alt, forat befri sig fra det fremmede Nag.

Den første Admiralitetslød, Sir J. Baskington, udtalte sig i et Festsmaalid for Agerdykningssekskabet i Worcester-shire meget bestemt for den mulige Dypretholdelse af Neutraliteten, men ogsaa tillige for fuldkomment Krigsberedskab, forat Englands Overlegenhed tilføes under enhver Omstændighed skulde bevares. „Naar man betragter Sagen fra dens nærværende Synspunkt," sagde han, „saa vil det formodentlig være vanskeligt for England at haandhave sin Neutralitet, hvis den Krig, som ulykkeligvis er udbrudt i Europa, bliver langvarig. Men jeg kan give Eder den Forsikring, at den nuværende Regjerings Politik isandhed er Neutraliteten. Heller ikke kender jeg den ringeste Grund, hvorfor denne Neutralitet ikke skulde kunne opretholdes. Med Striden paa Fastlandet have vi aldeles intet at skaffe. Det er en i Et og Alt ulykkelig Strid, og jeg tror, at Enhvers Forstand vilde sættes i Forlegenhed, naar han skulde sige, hvorfor al denne Glendighed er bragt tilveie. Hds. Maj.s Regjering har derfor den moralske Pligt, at stræbe med den yderste Anstrængelse for, at England ikke bliver indviklet i denne ulykkelige og jeg tilføier umødige Kamp. Et saadant Forhold vil sikre England de andre Nationers Afsættelse, men det vil blive end mere agtet, naar de finde, at England er forberedt paa alle Tilbragelser, som kunne opslaa. Det er bedre for England nu at bære Omkostningerne ved Udrustningen af et stort Antal Skibe, end muligens at blive indviklet i en stor europæisk Krig paa en Tid, da det ikke er forberedt paa Krig. I tidligere Krige tilfaldt Arbejdet og selvfølgelig ogsaa Berømmelsen hovedsagelig Hæren selv, men nu ser Nationen talmindelighed mere paa Flaaden end paa Hæren, og det bedste Middel til at forberede os paa kommende Begivenheder, den bedste Maade, paa hvilken Regjeringen kan vise, at den er rustet paa Alt, vil formodentlig være at drage Omsorg for, at Englands Flaader ere stærke og beredte til at give sig i Kast med enhver samvirket Magt, der maatte blive stillet imod dem.

— Frontalen ved Parlamentets Aabning den 7de var farveløs, men udtaler sig for en streng Neutralitet. De Liberale havde i Underhuset indbragt Anvendende om et Mistillidsvotum til Ministeriet.

Italien. Monitoren indeholder følgende Bulletin, dateret Magenta den 5te Juni. De allerede Tropper passerede Ticino ved Turbigo under en levende Modstand fra Østerrigernes Side. General Mac Mahan erobrede Magenta, og efter en blodig Kamp bleve Østerrigerne kastede tilbage paa alle Kanter. 7000 Østerrigere bleve tagne til Fanger, medens Antallet af Døde og Saarede beløber sig til 20,000. 3 Kanoner og 2 Faner gjordes til Bytte. De Allieredes Tab er i det Hele 3000 Mand og 1 Kanon. Hovedkvarteret var den 6te i Morgeny. I Mailand

var der udbrudt Opstand. Østerrigerne havde rømmet Staden og Kastellet, men efterladt Kanoner og Krigskasser. De Allerede vare besværede med det store Antal Fanger.

Østerrigs Krigsmagt, heder det fra Verona den 29de Mai, saaledes som den i dette Øieblik er opstillet paa lombardisk-venetiansk og piemontesk Grund under Navn af den anden Arme, bestaar af 6 komplette Arme-korps, nemlig det 2det, 3die, 5te, 7de, 8de og 9de, og omfatter mere end Halvdelen af den samlede østerrigske Hærmagt, der ialt udgjør 12 Arme-korps. Denne Troppemagt er saaledes disponeret, at Hovedstyrken staar i Piemont og i det vestlige Lombardi, medens Arriereafdelingerne fordeler sig fra Mailand over Verona og Mantua til Venedig, paa hvilket sidste Sted Marinekorpsene endnu kommer til. Til Opstilling af en Hovedreserve i disse Afdelingers Sted vil nu ogsaa det 1ste Arme-korps blive draget ind paa det lombardisk-venetianske Gebet og tage sin Vej over Tyrol. Østerrig vil paa denne Maade staa paa „sin gode Reis“ Grund med to fuldstændige og vel udrustede Armeer, der hver for sig synes at ville have sin egen Overkommandant, medens Keiseren selv maake tager Overkommandoen over Begge. — Med Hensyn til Hs. Maj.s Hovedkvarter, der senest har været bestemt til Mailand, er en ny Forskning indtruffen pr. Telegraf, nemlig at Monarken dog har bestemt at ville optage det i Verona, som ogsaa i Begyndelsen var bestemt. Den Del af den keiserlige Elvipage, som allerede har været derigeret til Mailand, er ifølge heraf ogsaa allerede vendt tilbage hertil.

Den 31te Mai angreb et stort Antal Østerrigere Kongen af Sardinien ved Verceil og forsøgte at hindre de Allerede fra at gaa over Floden. Sardinierne, understøttede af den franske Division Trochu, slog Østerrigerne tilbage. Det med en Division af de sardiniske Tropper forenede Zuaverregiment udviste en beundringsværdig Tapperhed. Da Zuaverne saa et Batteri paa otte Kanoner, der var understøttet af Infanteriild, gik de alene over en Kanal, klatrede op ad en steil Bjerghoi og kastede ved et Bajonetangreb 400 Fiender i Kanalen, samt erobrede 6 Kanoner. De Alleredes Tab var ubetydeligt.

— Fra Verona telegraferes den 6te Juni: Igaar Eftermiddag stod den østerrigske Hær i en flankestilling mellem Abbatograsso og Vinasco. Den havde talrige franske Fanger.

— Fra Bern berettes den 7de, at Kong Victor Emanuel efter en kort Kamp ved San Pietro har holdt sit Indtog i Mailand.

— General Mac Mahon er bleven udnævnt til Hertug af Magenta.

— Fra Neapel meldes den 4de, at der er foregaaet en Forandring af Ministeriet, idet Filangieri var bleven Minister. Den engelske Minister i Stockholm skal gaa til Neapel.

Tyrkiet. Fra Pena skrives den 20de Mai: Grev Falkemand og General Milikow erklærede i en Samtale med Ali ganske ligefrem, at Rusland efter en Maanedes Forsøb vilde betragte Tyrkiet som Østerrigs Allerede, hvis dette ikke inden den Tid skulde have givet en officiel Forklaring angaaende Diemedet for den enorme Troppelonecentring i Anatolien og

Rumelien, samt over de overordentlige Rustninger i Silistria, Kars og — Hovedstaden Konstantinopel. Dette hemmelige Ultimatum blev forestillet den høie Port for omtrent 10 Dage siden, og efter hvad vi vide fra tilfældelige Kilder først iforgaars igjen bragt paa Bane. Noget officielt Svar fra vor Regerings Side er ikke udstedt, hvis ikke Afmarscheringen af nok et Arme-korps paa næsten 20,000 Mand, der har gaaet for sig hele Ugen indtil idag, skulde betragtes som et saadant. Vi kunne forøvrigt paa staa som afgjort, at den tyrkiske Arme kun staar under Baaben forat besytte Landets eget Territorium.

Amerika. En Dansk i Chicago, der for omtrent 2 Aar siden kom til Amerika, giver i Bladet „Fædrelandet“ en Beretning om Skandinaverne i Amerika, hvori det blandt Andet heder: Jeg havde tænkt mig Skandinavernes Antal i Amerika at være høist 50,000. Deri forregne de jeg mig; de ere mindst 150,000 i Antal, og hvis jeg ikke skulde tage meget fejl, gaa de vistnok nær op til 200,000, om der ikke er flere. Man kan danne sig en Forestilling om deres Antal ved den Omstændighed, at man med Bished ved, at der alene her i Chicago bor mindst 10,000 Skandinaver, altsaa sandsynligvis ligesaa mange, som i Kongeriget Danmark, naar man undertager Kjøbenhavn, og det nægtet Illinois, hvis fornemste Stad Chicago er, langtfra er den af de nordvestlige Stater, der rummer den største skandinaviske Befolkning. Jeg stod endvidere i den Formening, at Skandinaverne boede samlede etsteds i Wisconsin; men dette forholder sig heller ikke saa. For det Første ere de spredte i flere Settlements eller Kolonier over næsten hele Wisconsin, og for det Andet er det ikke Wisconsin alene, men de nordvestlige Stater tilsammen, der maa nævnes som deres Hovedopholdssteder. De saakaldte nordlige Stater ere 4: Wisconsin, Illinois, Iowa og Minnesota, hvilken sidste forrige Aar blev optaget som Stat i Unionen. Wisconsin ligger mellem Michigansoen og befyldes paa hele sin vestlige Grændse af Mississipp. Vest for Illinois, paa den anden Side af Mississipp, ligger Iowa. Minnesota ligger i Nord for denne Stat og i Vest for Wisconsin, med Mississipp til Grændseffjel. I Wisconsin og Minnesota er der flere Skandinaver, end i de tvende andre Stater; man finder Settlements af dem i næsten alle Dele af de nævnte to Stater; men Settlementerne ere tættest ved hinanden og talrigst i det Landstrog, der dannes af Wisconsin og Minnesotas sydlige, samt Illinois's og Iowas Grændsecountier. De Norske ere den langt overveieende Halvdel af Skandinaverne i Amerika; de Svenskes Antal er omtrent en Trediedel af de Norskes. De Danske ere særdeles faa-taligt repræsenterede; for 20 Norske er der vistnok kun 1 Dansk, selv om man regner de Danske i Utah med, hvis Antal vel kan udgjøre 4,000.

Subscriptionsindbydelse

paa en

letfattelig Veileder i Husdyrskellet.

Undertegnede, der i afvigte Vinter reiste omkring i Smaalenene ved Understøttelse af det kon-

gellige Selskab for Norges Vel og Smaalenenes Alms Landhuusholdnings-Selskab for at undervise i Husdyrenes rigtige Udvalg, Røgt og hele Behandling, tillader sig herved at indbyde til Subskription paa en kort og lefsattelig Billede i Husdyrstellet. Under mine Omreiser er jeg bleven bestyrket i min tidligere Erfaring om, at det endnu mangensteds i høi Grad stortes Landmanden paa Kundskab om den rette Økonomi i denne vigtige Gren af Landhuusholdningen; men paa den anden Side har jeg ogsaa faaet Erfaring om, at han gjerne lytter til Belæring. Jeg har modtaget flere Opfordringer til at udgive en liden Bog om Gjenstanden for min Virksomhed, og efter den Anerkjendelse, der er bleven min Undervisning til Del (der er nemlig til Dato subskriberet omtrent 3000 Exemplarer i Smaalenene), har jeg troet ikke at burde opsætte Udgivelsen længere, samt tillige at give Subskriptionen en videre Udstrækning end først paatænkt. Jeg anbefaler derfor mit Skrift til enhver Landmand. Dets Indhold bliver: Festens og Koens Bygning og de enkelte Deles Forretning, hvad der maa tages Hensyn til ved Udvalget af disse Dyr, for at være sikker paa godt Afkom, de sikreste Kjendemerker paa gode Melkekjøer, Festens og Koens rigtige Behandling fra den spæde til den voksne Alder, Festens og Koens Røgtning og hele Stel, Stald- og Sjøindretningen, Foderet og dets forskjellige Behandlingsmaader, Melkens Behandling, samt disse Dyrs almindeligste Sygdomme, disses Forebyggelse og letteste Behandling og endelig Beskrivelse af de Medicamenter, der kunne komme til Anvendelse, og som Enhver med Lethed kan forskaffe sig og benytte, istedetfor som sædvanligt at søge til den første den bedste Husker, der Intet forstaar. Bogen udkommer i Løbet af Sommeren paa eget Forlag og bliver 12 Ark Oktav, forsynet med flere oplysende Træsnit og leveres Subskriberterne for 48 ø, der erlægges ved Modtagelsen. Subskriptionen kan tegnes i alle Boglader, samt paa Landet hos vedkommende Lensmænd og hos Andre, som maatte interessere sig for en saadan Bogs Udbredelse. Jeg anmoder derfor Hørr. Lensmænd som Andre om at interessere sig for Subskriptionen.

Subskribentsamlere faa paa ti Exemplarer det ellefte frit. Subskribentantallet bedes mig godhedsfuld opgivet i ufrankerede Breve inden Udgangen af Juni d. A. for at Dplaget kan bestemmes.

Sarpsborg i Mai 1859.

B. Lambrechts,
Dyrlæge.

ventes at faa som Indtægtskilde for vore Landmænd, samt for at erholde og udbrede Kundskab om de forskjellige Sorter, der yles her i Landet, har Direktionen til Hensigt at udsætte Præmier for de bedste Østeforter af norsk Tilvirkning, som blive indsendte til den af Hr. Korppløge Schibler paatænkte Udstilling her i Christiania af Havesager og Landbrugs-Produkter i forstkommende Øst. Direktionen tillader sig at opfordre for nemmelig dem, der pleie at tilvirke Øst til Salg, at indsende Prover af deres Øst til denne Udstilling. Forsaavidt de øste Præmier, ville de have:

- 1) at indsende mindst en hel Øst;
- 2) at vedlægge Vidnesbyrd fra troværdige Personer om, at Østen er af deres egen Tilvirkning;
- 3) at forklare, paa hvilken Tid den fremsendte Øst er ystet;
- 4) at opgive hvor stor Kvantitet de aarlig kunne sælge og til hvilken Pris.

Forsaauidt det maatte ønskes, vil Direktionen sørge for, at Prover af Østen kunne blive udstillede i nogle af Landets større Byer. Udstilleren maa i saa Fald indsende enten en større eller flere mindre Øste.

Christiania i Direktionen for det øgl. Selskab for Norges Vel den 31te Mai 1859.

J. H. Vogt.

Dietrichson. H. Rasch. P. Møller.

L. H. Aschehoug.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 3 $\frac{1}{2}$ à 5 $\frac{1}{2}$ Spd. Intet solgt.
Rug, 16 ø a 17 ø.
Byg, 11 ø a 14 ø.
Havre 10 a 11 ø.

Udenlandst

Rug østersøst 19 ø 6 ø a 19 ø 12 ø.
Rug dansk 17 ø 6 ø a 17 ø 12 ø.
Byg 2radigt 16 ø a 16 ø 12 ø.
Erter 4 a 5 Spd.
Hvede 5 $\frac{1}{2}$ a 5 $\frac{3}{4}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Røbm. 5 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild, stor Mtd. 4 $\frac{1}{2}$ a 4 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 18 ø 12 ø.
Sild, stor Christ. 16 ø 12 ø a 17 ø pr. Td.
Sild, smaa do. 12 ø a 13 ø pr. Td.
Storfet 4 ø 12 ø a 1 Spd. pr. Bog.
Middelfet 3 ø 12 ø pr. Bog.
Smaafet 2 ø 12 ø a 3 ø pr. Bog.
Rødstjer 6 ø 12 ø.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Præmier for Norsk Øst.

Paa Grund af den Vigtighed, som Tilvirkning af god Øst allerede har og end mere kan

Christiania.

Trykt og forlaat af W. C. Fabritius.